

Trgovački sudovi Republike Hrvatske

Vodič kroz sudski registar

Sadržaj

O sudskom registru	2
Ustroj registra	8
Postupak upisa u registar	11

Što je registarski postupak?

To je izvanparnični postupak u kojem sud na temelju prijave za upis i priloženih isprava te po službenoj dužnosti kada je to propisano zakonom, upisuje podatke propisane zakonom i promjenu tih podataka koji se odnose na subjekte upisa.

Temeljni pojmovi:

Registar je javna knjiga koja sadrži podatke i isprave o subjektima upisa za koje je upis u registar propisan zakonom.

Glavna knjiga registra je dio registra koji sadrži podatke o subjektima upisa propisane zakonom.

Zbirka isprava je dio registra koji sadrži dokaze bitne za upis podataka o subjektima upisa u glavnu knjigu, druge dokaze dostavljene ili sastavljene u postupku upisa te rješenja donesena u postupku upisa u registar.

Registarski uložak je dio glavne knjige koji sadrži podatke o jednom subjektu upisa.

Subjekt upisa je osoba za čiji se upis po zakonu mora osnovati poseban registarski uložak i voditi zbirka isprava.

Podružnica subjekta upisa je dio subjekta upisa za koju je zakonom propisan upis u registar.

Matični broj subjekta upisa u registru (u daljnjem tekstu: MBS) je identifikacijski broj koji se svakom subjektu upisa određuje kod upisa u registar, jedinstven je, nepromjenjiv i neponovljiv.

Upis u registar (u daljnjem tekstu: upis) je svako unošenje jednog ili više podataka o subjektu upisa u glavnu knjigu.

Brisanje je onaj upis kojim subjekt upisa prestaje postojati ili kojim određeni podatak upisan u glavnoj knjizi prestaje važiti.

Sudionik u postupku za upis (u daljnjem tekstu: sudionik) je osoba koja je pokrenula postupak, osoba o čijim se pravima ili pravnim interesima odlučuje u postupku, te zakonom ovlašteno tijelo.

Predlagatelj je sudionik koji je pokrenuo postupak upisa.

Izvadak iz registra (u daljnjem tekstu: izvadak) je ovjerena isprava koja se izdaje iz registra na propisan način, a sadrži upisane podatke o jednom subjektu upisa koji važe ili koji su važili u nekom trenutku ili u određenom vremenskom razdoblju.

Financijske isprave su:

1. pojedinačna i konsolidirana financijska izvješća prema propisima o računovodstvu, ako je propisana obveza objavljivanja tih izvješća,
2. pripadajuća revizorska mišljenja ako financijska izvješća podliježu reviziji, a propisana je obveza objavljivanja revizorskih mišljenja,
3. pojedinačno godišnje izvješće o stanju društva i konsolidirano godišnje izvješće o stanju društva ako je posebnim zakonom propisana obveza objavljivanja tih izvješća.

Tko vodi registar?

Registar vode trgovački sudovi (u daljnjem tekstu: registarski sudovi). Registar se čuva trajno, a svaki registarski sud odgovara za vjerodostojnost upisa koji je proveo. U registarskim stvarima mjesno je nadležan registarski sud na čijem se području nalazi sjedište subjekta upisa.

Je li je registar javan?

Da, svatko može bez dokazivanja pravnog interesa razgledavati podatke upisane u glavnoj knjizi i javne podatke iz zbirke isprava te zahtijevati da mu se izda izvadak ili ovjerena preslika, odnosno prijepis javnih podataka iz zbirke isprava. Podaci koji se upisuju u sudskom registru dostupni su u elektroničkom obliku putem interneta (internet adresa).

Tko izdaje izvratke iz sudskog registra?

Izvatke iz sudskog registra izdaju registarski sudovi. Osim njih, izvatke mogu izdavati javni bilježnici u skladu sa svojim ovlaštenjima i odredbama Zakona o sudskom registru.

Za koje subjekte upisa se u sudski registar upisuju podaci?

U registar se upisuju podaci za sljedeće vrste subjekata upisa:

1. javno trgovačko društvo,
2. komanditno društvo,
3. gospodarsko interesno udruženje,
4. dioničko društvo,
5. društvo s ograničenom odgovornošću,
6. trgovac pojedinac,
7. europsko društvo,
8. europsko gospodarsko interesno udruženje,
9. ustanova,
10. zajednica ustanova,

11. zadruga,

12. savez zadruga,

13. kreditna unija,

14. druge osobe za koje je upis propisan zakonom.

Podružnice subjekata upisa upisuju se u registar kada je to propisano zakonom.

Tko pokreće postupak za upis u sudski registar?

Predlagatelj upisa, a iznimno sud po službenoj dužnosti.

Kako se podnosi prijava za upis u sudski registar?

Prijava za upis u sudski registar podnosi se na obrascu PO i to tako da se osobno ili putem pošte preda nadležnom registarskom sudu. Prijava se može predati i elektroničkim putem od strane javnog bilježnika i drugih za to ovlaštenih osoba.

Kada se upisuju podaci u sudski registar?

Nakon što sud ispita osnovanost prijave i donese rješenje u upisu, koje registarski sudac elektronički potpiše u glavnoj knjizi na računalo i istodobno s tim kad potpiše ispis za glavnu knjigu u pisanom obliku. Ako u postupku sudjeluje više sudionika sa suprotnim zahtjevima, registarski sud može elektronski potpisati rješenje nakon pravomoćnosti rješenja o upisu.

Objava upisa

Podaci o upisu u registar objavljuju se u skladu sa zakonom. Nakon pravomoćnosti rješenja o upisu u registar podaci se objavljuju bez odgađanja u "Narodnim novinama" te se nakon proteka roka od šesnaest dana od dana objave, nitko ne može pozivati na to da mu nisu poznati podaci koji su upisani u sudskom registru i koji su objavljeni u "Narodnim novinama". Nakon objave u "Narodnim novinama", a prije proteka šesnaest dana od dana objave, treća osoba se može pozivati na to da nije znala za upisane i objavljene podatke samo ako dokaže da za njih nije mogla znati.

Troškovi postupka

Svaki sudionik snosi svoje troškove postupka s time da ako u postupku upisa u registar sudjeluje više osoba sa suprotnim zahtjevima, odluku o naknadi troškova postupka donijet će registarski sud po zahtjevu sudionika, uz primjenu odredaba Zakona o parničnom postupku.

Sudska pristojba

Sudska pristojba plaća se prilikom podnošenja prijave za upis. Predlagatelj upisa dužan je unaprijed platiti:

1. pristojbu za prijavu i
2. pristojbu za donošenje prvostupanjskog rješenja o upisu u sudski registar
3. troškove objavljivanja upisa u sudski registar.

Ako predlagatelj u roku kojeg mu odredi sud (taj rok ne može biti dulji od petnaest dana) ne uplati pristojbe i ne predujmi troškove objavljivanja upisa, registarski sud će odbaciti prijavu.

Od čega se sastoji registar?

Registar se sastoji od glavne knjige i zbirke isprava. Glavna knjiga sastoji se od registarskih uložaka za svaki subjekt upisa posebice.

Koji se podaci upisuju u sudski registar?

U sudski registar upisuju se slijedeći podaci:

1. MBS,
2. tvrtka, skraćena tvrtka i prijevod tvrtke, odnosno naziv, skraćeni naziv i prijevod naziva,
3. sjedište - mjesto i adresa (ulica i kućni broj),
4. predmet poslovanja - djelatnosti subjekta upisa,
5. osobe ovlaštene za zastupanje (direktori, članovi uprave, prokuristi, likvidatori, stečajni upravitelji i dr.), ime i prezime osobe s datumom rođenja, prebivalištem, brojem i oznakom osobne identifikacijske isprave, a za strance i naziv države koja ju je izdala,

6. pravni odnosi,
 - pravno ustrojbeni oblik,
 - datum usvajanja osnivačkog akta (društvenog ugovora, izjave o osnivanju ili drugog akta) na temelju kojeg se upisuje osnivanje, datum usvajanja statuta, pravila te datum i kratki sadržaj izmjene i dopune tih akata,
 - ako je subjekt upisa osnovan na određeno vrijeme, vrijeme njegovog trajanja,
 - datum odluke o statusnoj promjeni te novi pravno ustrojbeni oblik,
 - razlog za prestanak, te postupak likvidacije,
 - nastavljanje,
 - odluke stečajnog suda koje se upisuju po službenoj dužnosti,
 - prestanak subjekta upisa,
7. ostali podaci koji se odnose na:
 - datum i vrijeme upisa i registarski sud, broj rješenja, ime i prezime suca, te MBS pod kojim je upisan član koji odgovara za obveze subjekta upisa,
 - datum pravomoćnosti rješenja o upisu,
 - redni broj i datum izdavanja isprave na kojoj se temelji upis i broj pod kojim se ona vodi u zbirci isprava,
 - i drugi propisani podaci.
8. dan predaje potpune financijske isprave, uz navođenje obračunskog razdoblja poslovne godine za koju se predaje,
9. zabilježbe.

Jesu li ovo svi podaci koji se upisuju u sudski registar?

Ne, osim ovih podataka koji su identični za sve subjekte upisa, u sudski registar upisuju se i drugi podaci. Ti podaci ovise o tome o kojoj se vrsti subjekta upisa radi (dioničko društvo, društvo s ograničenom odgovornošću i drugo).

Mora li se svaka promjena upisati u sudski registar?

Ne. U sudski registar upisuju se samo one promjene za koje je to propisano Zakonom. Tako na primjer, promjena članova društva kapitala (osim ako se ne radi o slučaju u kojem je društvo ostalo samo s jednim članom), ne upisuje se u sudski registar, te zbog tih promjena u članstvu društva s ograničenom odgovornošću i dioničkog društva nije potrebno mijenjati društveni ugovor, odnosno statut niti podnositi sudu prijavu za upis tih promjena.

Zabilježba spora

U slučaju da se pred sudom vodi parnični postupak koji ima utjecaja na podatke koji su upisani u sudskom registru, sud pred kojim se vodi postupak može rješenjem dopustiti da se zabilježba spora upiše u registar nakon što predlagatelj predujmi troškove objave. RegistarSKI sud provodi i druge zabilježbe po službenoj dužnosti (pripajanje, stečajni plan i sl.) ili na zahtjev zainteresirane, odnosno ovlaštene osobe (ništavnost društva, odluka upravljačkih tijela i sl.).

Pokretanje postupka

Postupak se pokreće javno ovjerovljenom prijavom za upis predlagatelja upisa na obrascu PO ili prijavom zaprimljenom elektroničkim putem od strane javnog bilježnika ili osoba ovlaštenih posebnim propisima.

Prijavu za upis u ime subjekta upisa podnosi zastupnik po zakonu subjekta upisa; ako se radi o dioničkom društvu ili društvu s ograničenom odgovornošću, prijavu podnose svi članovi uprave i predsjednik nadzornog odbora (ako društvo s ograničenom odgovornošću ima nadzorni odbor), odnosno svi izvršni direktori i predsjednik upravnog odbora ako dioničko društvo ima upravni odbor.

Prilozi uz prijavu

Uz prijavu, predlagatelj upisa mora priložiti priloge koji su propisani Zakonom o trgovačkim društvima ili drugim zakonima, što ovisi o subjektu upisa na kojeg se prijava odnosi. Tako na primjer, ako se radi o promjeni društvenog ugovora društva s ograničenom odgovornošću, uz prijavu se moraju priložiti:

- učinjene izmjene u obliku javnobilježničke isprave s dokazom da su valjano učinjene,
- potvrdu javnog bilježnika da neizmijenjene odredbe društvenog ugovora koji se nalazi kod registarskog suda zajedno s učinjenim izmjenama u potpunosti odgovaraju tekstu društvenog ugovora
- pročišćeni tekst društvenog ugovora (društveni ugovor sa svim učinjenim izmjenama).

Prilozi uz prijavu moraju biti u izvorniku ili ovjerenom prijepisu ili ovjerenoj preslici, osim ako zakonom nije drugačije propisano. Zakonom o sudskom registru ili drugim zakonom (na primjer čl. 550.b st. 3. Zakona o trgovačkim društvima), može biti propisano da pojedini prilozi ne smiju biti stariji od određenog vremena prije podnošenja prijave za upis u sudski registar, u protivnom, sud će odbaciti prijavu. U svakom slučaju, svi prilozi ne smiju biti stariji od godinu dana prije podnošenja prijave za upis.

Ispitivanje pretpostavki za upis

Nakon što zaprimi prijavu za upis s potrebnim priložima, registarski sud ispituje je li udovoljeno pretpostavkama za osnovanost prijave i zahtjeva za upis.

Ako je prijava uredna i zajedno s priložima sadrži sve što je potrebno da bi se proveo upis, sud će donijeti rješenje o upisu u sudski registar.

Ako prijava nije uredna ili ne sadrži sve što je potrebno da bi se po njoj moglo postupati, registarski sud će zaključkom pozvati predlagatelja da prijavu ispravi, odnosno dopuni, određujući mu pri tome rok u kojem to mora učiniti. U slučaju da predlagatelj ne ispravi ili ne dopuni prijavu, registarski sud će donijeti rješenje da se prijava smatra povučenom, a ako bude vraćena bez ispravka ili dopune, sud će prijavu rješenjem odbaciti ili odbiti.

Upis tvrtke

U sudski registar ne može se upisati tvrtka koja se jasno ne razlikuje od tvrtke drugog subjekta upisa koji je upisan kod istog registarskog suda.

Upis djelatnosti

U sudski registar mogu se upisati svi dopušteni predmeti poslovanja/djelatnosti, osim onih koji su zakonom zabranjeni ili suprotni moralu, koje prema posebnim propisima mogu obavljati samo određeni oblici trgovačkih društava, kao i onih koji se mogu upisati u sudski registar samo na temelju prethodne suglasnosti, dozvole ili drugog akta nadležnog tijela. Ove potonje djelatnosti također su propisane posebnim zakonima te ih se u sudski registar bez te suglasnosti, dozvole ili drugog akta nadležnog tijela, ne smije upisati.

Odluke u postupku upisa u sudski registar

Odluke koje registarski sud donosi su rješenje i zaključak. Rješenjem se odlučuje o biti postupka, a zaključkom o upravljanju postupkom. Samo protiv rješenja sudionik, predlagatelj upisa ili druga zainteresirana osoba, može izjaviti žalbu. Rok za žalbu je osam dana od dana primitka rješenja, osim ako zakonom u pojedinim slučajevima nije određen drugi rok. O žalbi odlučuje Visoki trgovački sud Republike Hrvatske. Protiv odluke Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske ne može se izjaviti revizija.

Druga prava zainteresirane osobe (osim prava na podnošenje žalbe)

Zainteresirana osoba može registarskom sudu podnijeti zahtjev za brisanje upisanih podataka ako se uslijed izmjene zakona ili odlučnih činjenica ispune pretpostavke za upis brisanja ili promjene upisanih podataka.

Zainteresirana osoba može u roku od 15 dana od dana saznanja za upis odnosno najkasnije u roku od 60 dana od objave upisa u "Narodnim novinama" podnijeti registarskom sudu zahtjev za brisanje upisanih podataka u slučaju ako je upis obavljen bez podnošenja propisane prijave ili isprave koja se po zakonu morala priložiti te ako podnesena prijava ili isprava ne sadrži podatke čiji se upis prijavom traži, kao i u drugim slučajevima kada upis ili nije bio osnovan ili je postao neosnovan.

Osoba koja ima pravni interes za utvrđenje ništavosti upisa može u roku od 30 dana od dana saznanja za razloge ništavosti, a najkasnije u roku od tri godine od dana upisa, podnijeti tužbu radi utvrđenja ništavosti upisa ako je upis obavljen na temelju lažne isprave, ako su u prijavi na temelju koje je obavljen upis navedeni neistiniti podaci ili isprave ne sadrže sve potrebne podatke za upis, ako je isprava potvrđena ili izdana u nezakonito provedenom postupku, ako je nezakonito provedena radnja o kojoj se podaci upisuju u registar ili ako postoje drugi zakonom propisani razlozi. Ako je ta osoba uspjela u sporu radi utvrđenja ništavosti upisa, sud koji je donio pravomoćnu presudu, mora po službenoj dužnosti presudu dostaviti registarskom sudu, koji po službenoj dužnosti donosi rješenje o brisanju ništavog upisa.

Izdavač:
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Berislavićeva 11, 10000 Zagreb

Pripremili:
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske

Oblikovanje:
Keks d.o.o., Zagreb

Tisak:
Kerschoffset d.o.o., Zagreb

Naklada:
10500 komada

2007.